

28 kwietnia 2004 r.

**Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy
Światowy Dzień Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych**

Od 1996 roku dzień 28 kwietnia był obchodzony w wielu krajach przez organizacje zrzeszone w Konfederacji Wolnych Związków Zawodowych (ICFTU) z siedzibą w Brukseli jako Światowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych. W 2003 roku Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO) proklamowała 28 kwietnia Światowym Dniem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy. Celem obchodów tego dnia, organizowanych przez ILO, jest zwrócenie większej uwagi na problematykę bezpieczeństwa i zdrowia w pracy, podnoszenie świadomości tych problemów, jak również zachęcanie do podejmowania inicjatyw w celu eliminacji lub ograniczania zagrożeń, ochrony przed chorobami zawodowymi i wypadkami przy pracy. Celem działań związanych z dniem 28 kwietnia jest również promowanie dobrej i bezpiecznej pracy.

Zarówno ILO jak i ICFTU formułują wytyczne dla wszystkich organizacji i instytucji, zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy w swoich krajach.

W 2003 roku z okazji dnia 28 kwietnia w wielu krajach odbyły się uroczystości ogólnopństwowe i lokalne na poziomie przedsiębiorstw, jak też stowarzyszeń i związków zawodowych.

W Polsce w 2003 roku wśród ważnych wydarzeń związanych z tym dniem odbyło się m.in. uroczyste posiedzenie Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP. Specjaliści bezpieczeństwa pracy otrzymali odznaczenia państwowe. W gmachu Sejmu RP została zorganizowana wystawa plakatów związanych z bezpieczeństwem pracy, nagrodzonych i wyróżnionych w ramach Ogólnopolskiego Konkursu organizowanego od 1997 roku przez Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy.

Na terenie kraju odbyło się również wiele lokalnych uroczystości, zorganizowanych przez inspekcję pracy i związki zawodowe. Były to m.in. odczyty, dni otwarte, organizacja centrów doradczych, seminaria oraz msze w kościołach w intencji osób zmarłych w wyniku wypadków przy pracy, np. w Białymstoku, Krakowie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Warszawie, Wrocławiu i Zielonej Górze.

Obecnie wiele krajów ustanowiło 28 kwietnia narodowym dniem obchodzenia tego święta. Polsce z inicjatywy posła Zbigniewa Janowskiego, przewodniczącego Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, grupa posłów złożyła w 2003 roku projekt uchwały w sprawie uznania tej

daty Dniem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy. 9 lipca 2003 roku Sejm RP podjął uchwałę w tej sprawie.

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 9 lipca 2003 r.

w sprawie ustanowienia 28 kwietnia

(Mon. Pol. nr 37, poz. 513)

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia 28 kwietnia Dniem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy. Sejm postanawia zwrócić szczególną uwagę na konieczność stałego, kompleksowego działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracujących, a także w ten sposób uczcić pamięć współobywateli tracących życie w rezultacie wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Uchwałą tą Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wpisuje się w światową akcję na rzecz poprawy warunków pracy znajdującą swój symboliczny wyraz w ogłoszonych przez Międzynarodową Organizację Pracy obchodach Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy.

Marszałek Sejmu: *M. Borowski*

W roku 2004 w wielu krajach przewiduje się również szereg działań prowadzonych w związku z uroczystym dniem 28 kwietnia.

Międzynarodowa Organizacja Pracy ILO pragnie położyć główny nacisk na tworzenie i upowszechnianie kultury bezpieczeństwa pracy. Hasło ILO tegorocznych obchodów to: „**Kreowanie i wzmacnianie kultury bezpieczeństwa i zdrowia w pracy**”. Wśród wielu tematów, związanych z kulturą bezpieczeństwa pracy w tym roku wybrano: niebezpieczne substancje, przemoc w pracy i choroby zawodowe układu oddechowego.

Z okazji Światowego Dnia Międzynarodowa Organizacja Pracy opracowała raport na temat kultury bezpieczeństwa pracy i swych działań, w którym m.in. zwrócono uwagę, że chemiczne substancje są wyjątkowo niebezpiecznym czynnikiem ryzyka w pracy, a także środowiska. W tym roku mija 20 lat od tragicznego wypadku w fabryce w Bhopal (Indie), kiedy to wyciek gazu zabił tysiące osób mieszkających w okolicy fabryki. Dlatego też stosowanie substancji niebezpiecznych wymaga wysokiej kultury pracy i należy zwracać uwagę na tę problematykę.

Przemoc w pracy nie jest zjawiskiem nowym, choć zwrócono na nią uwagę niedawno. Ponieważ stres w pracy, spowodowany m.in. przemocą, dotyka coraz większej liczby pracowników i powoduje duże straty, należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie pracownikom kultury pracy opartej na wzajemnym szacunku.

Choroby układu oddechowego stanowią duży procent wśród chorób zawodowych i zgonów spowodowanych warunkami pracy. Choroby nowotworowe i inne choroby płuc spowodowane zanieczyszczonym powietrzem często są śmiertelne, a stosunkowo łatwo ich uniknąć. Dlatego też należy ciągle podnosić kulturę pracy w miejscach, gdzie choroby te mogą zagrażać pracownikom.

Raport ten oraz wiele informacji związanych z obchodami dnia 28 kwietnia Międzynarodowa Organizacja Pracy zamieszcza na swych stronach internetowych:

www.ilo.org/public/english/protection/safework/worldday/

Na stronach tych zamieszczono również inne materiały informacyjne o Dniu 28 kwietnia w 3 językach (angielskim, francuskim, hiszpańskim). Mogą być one wydrukowane z tych stron i wykorzystane do promowania tego Dnia w poszczególnych krajach. Na stronach udostępniono m.in.: krótką informację o Światowym Dniu (fact sheet), plakat, nalepki i emblemat.

W 2004 roku z okazji obchodów Światowego Dnia 28 kwietnia Międzynarodowe Biuro Pracy w Genewie oraz pracownicy terenowi na całym świecie będą współpracować z ich trójstronnymi partnerami, zwiększając zainteresowanie zagadnieniami bezpieczeństwa pracy wśród pracowników, rządów, pracodawców i innych zainteresowanych.

Data 28 kwietnia to dobra możliwość również dla działań **światowego ruchu związków zawodowych**, realizowanych w celu zwrócenia uwagi na wpływ pracy, miejsca jej wykonywania oraz technologii produkcji na życie i samopoczucie pracowników. Organizacją, która zachęca wszystkie kraje do organizowania uroczystości związanych z omawianym dniem jest **Międzynarodowa Konfederacja Wolnych Związków Zawodowych (ICFTU)** z siedzibą w Brukseli, która, jak co roku wezwala wszystkie organizacje członkowskie i Światowe Federacje Związków Zawodowych (GUF) do organizowania obchodów IX Światowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych. Jako priorytetowe tematy na 2004 rok ICFTU ustaliło: „**Bezpieczeństwo pracy dla wszystkich**” oraz „**Odpowiedzialność pracodawcy**”.

Krajowe centra związków zawodowych i GUF mają możliwość wyboru zagadnienia, na którym się skoncentrują oraz działań, jakie podejmą.

Zdaniem ICFTU najistotniejsze zagadnienia w ramach pierwszego tematu to: bezpieczeństwo i higiena pracy; substancje chemiczne, mające wpływ na zdrowie w miejscu pracy i poza nim; promocja miejsc pracy o zrównoważonym rozwoju jako środek łączący zdrowie w miejscu pracy z wymiarem społecznym i wspólnotowym środowisk pracy i pracowników. Drugi temat wybrano w celu podkreślenia rosnącego znaczenia odpowiedzialności pracodawcy.

28 kwietnia będzie datą kluczową w przededniu tegorocznego zjazdu Światowych Związków Zawodowych, który odbędzie się 1 maja. Po raz kolejny zostanie tam poruszonych wiele tematów, np.: prawa pracowników, pracujących kobiet, osób pracujących w trudnych warunkach. ICFTU zachęca także do planowania działań tak, aby w twórczy sposób połączyć obchody 28 kwietnia z 1 maja

W minionych latach związki zawodowe organizowały w tym dniu wiele imprez; od dużych wieców po imprezy edukacyjne i lobbyingowe, czy wreszcie proste akcje informacyjne. W wielu krajach wprowadzane są różne rozwiązania, np. ceremonia palenia świec, wraz z krótką mową okolicznościową i minutą ciszy przerwana poezją lub muzyką. Tematycznie ceremonie lub imprezy odzwierciedlają ogólne założenia dnia 28 kwietnia, który zazwyczaj zaczyna się upamiętnieniem ofiar wypadków przy pracy.

Legislacja ustanawiająca 28 kwietnia narodowym dniem obchodzenia tego święta została przyjęta przez wiele krajów, np.: Argentyna, Bermudy, Kanada, Brazylia, Republika Dominikany, Peru, Portugalia, Hiszpania i Tajwan. Inne kraje prowadzą starania mające na celu narodowe uznanie tej daty.

Więcej informacji można znaleźć na stronach internetowych:

<http://www.icftu.org>

W **Polsce** w 2004 roku planowana jest organizacja uroczystości i akcji związanych z tym dniem, w tym:

1. Obchody „Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy” , organizowane przez Komisję Krajową i Zarząd Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność” we Wrocławiu. W ich ramach odbędzie się m.in. coroczne ogólnopolskie seminarium naukowe.

Wiodącym tematem tegorocznego seminarium są „Bezpieczne i higieniczne warunki pracy dla wszystkich”.

2. Obchody organizowane przez Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność” - Bielsko – Biała, podczas których odbędzie się m.in. seminarium pt.: „Bezpieczne i higieniczne warunki pracy dla wszystkich”. W trakcie seminarium będzie omawiana tematyka m.in. kształtowania kultury bezpieczeństwa w celu zapobiegania wypadkom przy pracy, społecznych kosztów wypadków przy pracy, działań na rzecz tworzenia bezpiecznych i higienicznych warunków w przedsiębiorstwie.
3. Obchody organizowane w Warszawie przez Główny Inspektorat BHP i Ochrony Przeciwpowodzi w Centralnym Zarządzie Poczty Polskiej. W uroczystym spotkaniu wezmą udział przedstawiciele wszystkich central związkowych działających w Poczcie Polskiej, społeczni inspektorzy pracy, przewodniczący zakładowych organizacji związkowych, kierownictwo Poczty Polskiej, pracownicy służby bhp.
4. Przewidywane jest również zamieszczenie informacji tematycznych w prasie ogólnopolskiej i branżowej (np. w miesięczniku wydawanym przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy: „Bezpieczeństwo Pracy – Nauka i Praktyka”), jak również w Internecie na stronach związanych z problematyką bezpieczeństwa i zdrowia w pracy, m.in. opracowywanych przez CIOP-PIB: (www.ciop.pl; www.bp.edu.pl; www.wypadek.pl), oraz innych, np. www.bhp.com.pl.